

POSTANOWIENIE

Dnia 24 lipca 2008 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Barbara Myszka (przewodniczący)

SSN Zbigniew Strus

SSN Katarzyna Tyczka-Rote (sprawozdawca)

w sprawie z powództwa C. C.

przeciwko Samodzielnemu Publicznemu Szpitalowi Klinicznemu Nr (...) Akademickiemu Centrum Klinicznemu Akademii Medycznej w G. z udziałem interwenienta ubocznego po stronie pozwanej (...) Zakładu Ubezpieczeń SA w W.

o ustalenie i zapłatę,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 24 lipca 2008 r.,

zażalenia powoda

na postanowienie Sądu Apelacyjnego z dnia 25 lutego 2008 r., sygn. akt I ACa (...),

oddala zażalenie i nie obciąża powoda obowiązkiem zwrotu pozwanemu kosztów postępowania zażaleniowego

Uzasadnienie

Powód wytoczył powództwo w niniejszej sprawie 27 lipca 2006 r. i w toku procesu korzystał z przyznanego mu postanowieniem z dnia 28 sierpnia 2006 r. całkowitego zwolnienia od kosztów sądowych.

Sąd Okręgowy w G. wydał w dniu 28 sierpnia 2007 r. niekorzystny dla powoda wyrok, który został zaskarżony apelacją, wniesioną w dniu 5 listopada 2007 r. przez reprezentującego powoda zawodowego pełnomocnika. Pełnomocnik nie uiścił jednak opłaty podstawowej od tego środka odwoławczego.

Sąd I instancji odrzucił z tej przyczyny apelację powoda, powołując się na art. 2 ustawy z 14 grudnia 2006 r. o zmianie ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz. U. z 2007 r., Nr 21, poz. 123, oznaczana dalej jako „ustawa z 14 grudnia 2006 r.”) w zw. z art. 130² § 3 k.p.c. i art. 100 ust. 2 ustawy z 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz. U. Nr 167, poz. 1398 ze zm., dalej określana jako „u.k.s.c.”), swoje postanowienie uchylił jednak na podstawie art. 395 § 2 k.p.c. i przekazał akta sprawy wraz z apelacją Sądowi Apelacyjnemu. Sąd II instancji w wyniku wstępnej kontroli środka odwoławczego, postanowieniem z dnia 25 lutego 2008 r. ponownie odrzucił apelację powoda. Sąd Apelacyjny, wskazując treść art. 2 ustawy z 14 grudnia 2006 r., a nadto art. 3 ust. 2, art. 14 ust. 2 i 3 oraz art. 100 ust. 2 u.k.s.c. uznał, że apelacja powoda jest dotknięta brakiem w postaci nieuiszczenia opłaty podstawowej w kwocie 30 zł, którą pełnomocnik powoda powinien był wnieść wraz z apelacją, a brak ten uzasadnia odrzucenie apelacji na podstawie art. 130² § 3 k.p.c. Sąd podkreślił, że ustawa z 14 grudnia 2006 r., obowiązująca od 10 marca 2007 r., uchyliła wprawdzie obowiązek uiszczania opłaty podstawowej przez osoby korzystające z całkowitego zwolnienia od kosztów sądowych, jednak w jej art. 2 do spraw wszczętych przed dniem wejścia w życie tej ustawy, nakazano stosować przepisy dotychczasowe, to znaczy przepisy ustawy z 28 lipca 2005 r. w brzmieniu sprzed nowelizacji. Oznacza to, że w takich sprawach, do których należy także rozpatrywany spór, strona korzystająca z całkowitego zwolnienia od kosztów sądowych nadal obowiązana jest uiszczać opłatę podstawową od pism podlegających opłatom.

Powód zażalił się na powyższe postanowienie zarzucając naruszenie art. 2 ustawy z dnia 14 grudnia 2006 r. o zmianie ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych, art. 100 i art. 149 ust. 1 u.k.s.c. oraz art. 130² § 3 k.p.c., polegające na odrzuceniu apelacji powoda jako nieopłaconej i wniósł o uchylenie zaskarżonego postanowienia, przyjęcie do rozpoznania apelacji powoda, a także o zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kosztów postępowania zażaleniowego. Zdaniem powoda przy wykładaniu zagadnień intertemporalnych dotyczących przepisów regulujących koszty sądowe za obowiązującą uznać należy - przyjętą także w innych ustawach - zasadę, że dotychczasowe przepisy stosuje się wyłącznie do zakończenia postępowania w danej instancji. W sytuacji, gdy dojdzie do zmiany przepisów w toku sprawy, w postępowaniu toczącym się w nowej instancji stosuje się już przepisy aktualnie obowiązujące. Skarżący zaznaczył, że taka regulacja znajduje się w art. 149 ust. 1 u.k.s.c., identyczna regulacja była zawarta w art. 49 obowiązującej poprzednio ustawy z dnia 13 czerwca 1967 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych, art. 2 ustawy z dnia 14 grudnia 2006 r. nie może więc zmieniać tej

zasady, bowiem „nie do przyjęcia jest sytuacja, w której mają obowiązywać różne reżimy dotyczące wydarzeń, od którego należy stosować aktualnie obowiązujące przepisy o kosztach sądowych”.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Argumentacja skarżącego sprowadza się do tezy, że w jednym akcie prawnym powinny być przestrzegane jednolite zasady intertemporalne, jeżeli zatem wprowadzając ustawę z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych ustawodawca uznał za zasadne stosowanie przepisów dotychczasowych jedynie do zakończenia sprawy w danej instancji, w kolejnej instancji nakazując już stosowanie nowych przepisów, to nowelizując tą ustawę powinien przestrzegać tej samej reguły i znowelizowane normy włączać do spraw w toku w tym samym, instancyjnym rytmie. Myśl ta nie jest pozbawiona słuszności jako postulat, jednak nie może uzasadniać wykładni sprzecznej z brzmieniem art. 2 ustawy nowelizującej u.k.s.c., który nakazuje stosować przepisy dotychczasowe do spraw w toku, nie ograniczając tej prolongaty końcem danej instancji. Wyrażna różnica użytych sformułowań pomiędzy art. 149 § 1 u.k.s.c. („W sprawach wszczętych przed dniem wejścia w życie ustawy stosuje się, do czasu zakończenia postępowania w danej instancji, dotychczasowe przepisy o kosztach sądowych”) a art. 2 ustawy nowelizującej u.k.s.c. („Do spraw wszczętych przed dniem wejścia w życie ustawy stosuje się przepisy dotychczasowe.”) nie daje podstaw do przypisania im tożsamego znaczenia. Przepisy te regulują przy tym zupełnie inne zagadnienia przejściowe i nie zachodzi między nimi żadna więź, rzutująca na kierunek wykładni. Pierwszy dotyczy momentu włączenia do spraw będących w toku przepisów nowej ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych, drugi – zastosowania tej ustawy w znowelizowanym kształcie. Treść art. 2 ustawy z 14 grudnia 2006 r. słusznie została zinterpretowana przez Sąd II instancji jako nakaz traktowania osób zwolnionych całkowicie od kosztów sądowych, występujących w sprawach wszczętych przed wejściem w życie nowelizacji, jako nadal zobowiązanych do uiszczania opłaty podstawowej od wnoszonych pism podlegających opłacie. Dotyczy to nie tylko spraw wytoczonych, jak niniejsza, już w okresie obowiązywania ustawy z 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych, ale także, jak uznał Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 27 czerwca 2008 r. (III CZP 48/08, dotąd nie publ.), spraw wszczętych przed dniem wejścia w życie tej ustawy.

Pełnomocnik powoda, wnosząc w jego imieniu apelację obowiązany był więc uiścić od niej opłatę podstawową, a niewykonanie tego obowiązku rodziło konsekwencje przewidziane w art. 130² § 3 k.p.c.

Z przytoczonych względów zażalenie powoda nie mogło zostać uwzględnione (art. 398¹⁴ w zw. z art. 394¹ § 3 k.p.c.).

Orzeczenie o kosztach procesu uzasadnione jest sytuacją życiową i materialną powoda (art. 102 k.p.c. w zw. z art. 398²¹ i art. 391 § 1 k.p.c.).